

Praha 11.7.2011
čj. SRS 044427 /2011

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6

**Zpráva č. 14 oblastního odboru PRAHA
o výskytu škodlivých organismů a poruch
za období od 27.6.–10.7.2011**

1. Počasí

Začátek období byl charakteristický polojasnou až jasnou oblohou a teplým jihozápadním prouděním vzduchu s nočními teplotami od 11 °C do 15 °C a denními teplotami od 26 °C do 30 °C. Hned na začátku července však oblast přecházela studená fronta, díky které denní teploty výrazně poklesly pod 20 °C (v neděli 3.7. až na 13 °C). Chladné a vlhké severozápadní proudění bylo doprovázeno oblačnou oblohou, přeháňkami a bouřkami, místy i silným deštěm. Pocitovou teplotu navíc snižoval čerstvý vítr. Během pondělí 4.7. se odpolední teploty při zatažené až oblačné obloze zastavily v intervalu od 17 °C do 21 °C. Během druhého týdne sledovaného období bylo polojasno až oblačno, s občasnými přeháňkami a bouřkami, avšak postupně se oteplovalo. Noční teploty sice poklesly na 16 °C až 11 °C, nicméně denní se již pohybovaly kolem 25 °C. Konec týdne přinesl další ubývání oblačnosti a další oteplování. Po kratší přestávce v oteplování během pátku 8.7., kdy teplota vystoupala jen na 24 °C, se denní teploty během uplynulého víkendu vyšplhaly až na dohled ke 30 °C. O víkendu se tvořily četné (ojediněle silné) bouřky, doprovázené přívalovým deštěm, krupobitím a silným nárazovým větrem.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

I přes několik dešťových přeháněk a bouřek v posledním týdnu trpí porosty lokálně suchem. Na některých místech je půda rozpukaná suchem a tvrdá jako kámen. Naproti tomu ve stejném okrese dosud stojí v některých porostech kaluže vody.

OBILNINY

Obilniny zrají v závislosti na době setí a množství srážek. Zatímco některé ozimé pšenice a jarní ječmeny již žloutnou a háčkují, jiné porosty jsou ještě zelené. V určitých případech dozrávají porosty, a to hlavně jarní ječmeny, nerovnoměrně. Vlivem srážek totiž v porostech jarního ječmene dochází ke zmlazení neproduktivních odnoží. V porostech obilnin se obecně zastavil výskyt chorob na listech i v klasech. Na horších půdách se v klasech vytvářejí drobnější zadinovitá zrna.

PŠENICE OZIMÁ (RF 73-85 BBCH)

Střední výskyt **chorob pat stébel (komplex chorob, převládá *Fusarium spp.*)** byl zaznamenán v okrese Příbram (Vysoká Pec u Příbramě, 7.7.).

Vlivem vysokých teplot dochází k zasychání **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** v klasech (Příbramsko, 8.7.), lokálně se v dosud zelených klasech objevují slabé výskyty této choroby v okrese Kladno (Drnek, 7.7.).

Rozvoj listových skvrnitostí, zejména **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)**, už také na praporcových listech v okrese Beroun (7.7.) a v okrese Kladno (Zvoleněves, Zlonice, 7.7.). Ke slabému přechodu choroby do klasů dochází v okrese Kladno (Zvoleněves, 7.7.).

Na vrchních zelených listech porostů pšenice ozimé v okrese Kladno se lokálně vyskytuje **světle hnědá skvrnitost pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** (Zvoleněves, 7.7.).

V porostech okrese Kutná Hora zjištěny ve slabém výskytu **černě (*Alternaria spp.*, *Cladosporium spp.*)**. První výskyty zaznamenány na některých lokalitách v okrese Kutná Hora (Miskovice, Mezholezy u Kutné Hory, 7.7.).

Pozorovány další slabé výskyty vybělených klasů jako následek **růžovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*)** v okrese Beroun (Lhotka, Železná, 1.7.).

Zjištěn první slabý výskyt **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia persistens subsp. triticina*)** na listech pšenice ozimé v okresech Beroun (Chyňava, 7.7., Zadní Třeboň, 9.7.) a Kladno (Drnek, Zlonice, 7.7.).

První výskyt dospělců **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** ve feromonových lapácích zaznamenán v okrese Příbram (Bubovice u Březnice, 7.7.). V jednom lapáku bylo zachyceno 21 ks samců, v druhém lapáku 36 ks samců, celkem tedy 57 ks obaleče, tj. 2,85 ks na 1 den/1 lapák. V okrese Mladá Boleslav (Plužná, 29.6.) byl ve feromonovém lapáku rovněž zjištěn výskyt samců s hodnotou 12,14 ks na 1 den/1 lapák.

Lokálně pozorovány v klasech porostů v okrese Kladno slabé výskyty **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)**.

JEČMEN OZIMÝ (RF 83–99 BBCH)

Porosty v okrese Kladno čekají již jen na sklizeň (8.7.). Na odumřelých rostlinách se objevují druhotné **černě obilnin (*Cladosporium spp.*, *Alternaria spp.*, *Epicoccum spp.*, *Ascochyta spp.*)**.

Sklizeň plodiny započala na písčitých půdách v řepařské oblasti okrese Kutná Hora (Hlízov, Rohozec u Žehušic, Lišice u Sulovic, Svatý Mikuláš, Svatá Kateřina, 8.7.). Obilky jsou vlivem sucha podeschlé. Začala také sklizeň porostů v okrese Příbram (Sedlčansko).

JEČMEN JARNÍ (RF 73–85 BBCH)

První výskyt **ramuláριοvé skvrnitosti (*Ramularia collo-cygni*)** zjištěn v okrese Příbram (Bubovice u Březnice, 28.6.). Choroba dále postupuje a porost předčasně dozrává.

Pozorováno další rozšíření **sít'ovité a okrouhlé skvrnitost ječmene (*Pyrenophora teres*)** v porostech okrese Beroun (Chyňava, Hýskov, Mořina, 7.7.), a to ve slabém výskytu i na praporcových listech. Na lokalitě Libečov v okrese Beroun zaznamenán střední výskyt choroby (7.7.).

V klasech porostů okrese Kladno (8.7.) se všeobecně objevují klásky napadené **růžověním klasů ječmene (*Fusarium spp.*)**.

Některé klasy v porostech okrese Kladno jsou poškozené od kolonií **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)**.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 75-97)

První a hned střední výskyt **hnědé strupovitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*)** pozorován v okrese Příbram (Vranovice pod Třemšínem, 27.6.). Choroba se rovněž vyskytuje na dozrávajících luscích v okrese Kladno (Lotouš, 8.7.).

Všeobecný slabý výskyt **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** zjištěn v okrese Kutná Hora (8.7.).

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

První slabý výskyt **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)** zaznamenán v okrese Kutná Hora (8.7.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 79–87 BBCH)

Vlivem vlhčích poměrů posledního období dochází ke zmlazování porostů v okrese Beroun (7.7.).

Na některých lokalitách v okrese Nymburk proběhla desikace porostů řepky ozimé (8.7.).

Střední výskyt **hlízenky obecné na řepce (*Sclerotinia sclerotiorum*)** zjištěn v okrese Příbram (Bubovice u Březnice, Orlov u Příbramě, 7.7.).

Všeobecně se na stoncích i dozrávajících šešulích porostů v okrese Kladno objevují příznaky **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** (8.7.). První výskyty a rozvoj choroby zaznamenán i v okrese Beroun (Beroun, Kozolupy, Chyňava, Hýskov, 7.7.).

MÁK SETÝ (RF 54-60 BBCH)

Porosty v okrese Beroun (Vráž, 7.7.) jsou po předchozím ošetření herbicidy stále silně zaplevelené.

SLUNEČNICE (RF 52-61 BBCH)

V okrese Nymburk rozkvétají husté a vyrovnané porosty slunečnice (8.7.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 65-69 BBCH)

Začalo pravidelné ošetřování citlivých odrůd brambor proti **plísni bramboru (*Phytophthora infestans*)** v okrese Mladá Boleslav. Všeobecně slabý výskyt choroby na soukromých zahradách zaznamenán v okrese Kutná Hora (Hlízov, Rohozec u Žehušic, Lišice u Sulovic, Svatý Mikuláš, Svatá Kateřina, 8.7.). První výskyt choroby na hlízách zjištěn rovněž v okrese Kutná Hora na soukromých zahrádkách (Hlízov, Rohozec u Žehušic, Lišice u Sulovic, Svatý Mikuláš, Svatá Kateřina, 8.7.).

První výskyty **vločkovitosti hlíz bramboru (*Rhizoctonia solani*)** pozorovány v oblasti Příbramska a Benešovska (27.6.). V letošním roce je výskyt této choroby vyšší než v minulých letech.

První slabý výskyt letních brouků **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** zjištěn v okrese Kutná Hora (Hlízov, Rohozec u Žehušic, Lišice u Sulovic, Svatý Mikuláš, Svatá Kateřina, Bernardov, 8.7.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 38-55 BBCH)

V teplejších částech okrese Kladno se v porostech objevili dospělci **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** (Slánsko, Zlonicko, 7.7.).

ŘEPA CUKROVKA (RF 38-39 BBCH)

Porosty cukrovky jsou vlivem dostatečných srážek v okresech Praha východ a Nymburk dobře a souvisle zapojené. Zatím pouze lokálně se objevuje druhotné zaplevelení (8.7.).

Silný výskyt **plevelné řepy (*Beta vulgaris*)** byl pozorován na poli v okrese Mladá Boleslav (Chotětov, 29.6.).

V okrese Kutná Hora opětovně zjištěn sekundární všeobecný slabý výskyt **mšice makové (*Aphis fabae*)**, který přetrvává (8.7.).

CHMEL

CHMEL (RF 65-71 BBCH)

Listy a výhony silně napadené **plísní chmele (*Pseudoperonospora humuli*)** odumírají v okrese Kladno (Zlonice, 7.7.).

Mladé výhony jsou menší, listy na nich jsou deformované, drobné. Na spodní straně napadených listů bývá povlak šedého mycelia houby. Na listech starších rostlin se tvoří nejdříve zelenožluté nepravidelné skvrnky, které rychle žloutnou a hnědnou, napadené pletivo zasychá. Napadené hlávky jsou otevřeny, listy hnědě zbarvené.

Přímá ochrana se provádí na základě počtu klasovitých výhonů a počtu peronosporových skvrn na listech a podle signalizace postřiku při krátkodobé prognóze. Pro potřebu skutečného chemického ošetření zpracovává rámcovou signalizaci ochranných zásahů podle krátkodobé prognózy Chmelařský institut, s. r. o.

Výskyt **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)** na listech je v současnosti po postřiku v okrese Kladno jen ojedinělý (8.7.).

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty až 10 %. Přenos viróz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 74-85)

Slabý výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** pozorován v okrese Kutná Hora (Kaňk, 8.7.), Kolín (Český Brod, 8.7.) a Beroun (Králov Dvůr, Zadní Třebaň, 5. až 10.7.). Silný výskyt škůdce zjištěn ve feromonovém lapáku v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 29.6. a Dobruška, 1.7.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček /100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Zaznamenaný střední výskyt **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** ve feromonových lapácích v okrese Mladá Boleslav (Dobruška, 1.7.) a v okrese Beroun (Zadní Třeboň, 5.7.).

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 72-73)

První výskyt **moniliniové hniloby plodů (*Monilinia* spp.)** zjištěn na plodech v okrese Příbram (Vysoká Pec u Příbramě, 4.7.).

Slabý výskyt **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** pozorován ve feromonových lapácích v okrese Beroun (Vráž, Zadní Třeboň, 5. až 10.7.).

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imága létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

RÉVA VINNÁ (RF 69-73)

Ve feromonových lapácích na vinicích v okrese Beroun (Karlštejn) nezjištěny výskyty **obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)** a **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)**.

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obaleče jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Jan Uhlík